

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ»

Рівень вищої освіти *перший(бакалаврський)*

Галузь *08-Право*

Спеціальність *081 «Право»*

Освітня програма *«Освітньо-професійна програма «Право (поліцейські)»»*

Статус навчальної дисципліни *обов'язкова*

Мова навчання *українська*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Навчально-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Протокол від 31.08.2023 № 12

СХВАЛЕНО

Вченою радою навчально-
наукового інституту
Протокол від 30.08.2023 № 21

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Освітньо-професійна програма «Право (поліцейські)»

(підпис)

Василь БЕРЕЗНЯК

(ім'я та прізвище)

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального права та кримінології
Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції

Протокол від 29 серпня 2023 р. №2

Кримінально-правова кваліфікація // Робоча програма навчальної дисципліни.
– Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
2023 р. – **23** с.

РОЗРОБНИК/РОЗРОБНИКИ:

1. *Доцент кафедри кримінального права та кримінології, к.ю.н., доцент,
Людвік Валентин Дмитрович;*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри правоохоронної діяльності Університету митної справи та фінансів, доктор юридичних наук, доцент **Олексій ТИТАРЕНКО**.
2. Суддя Павлоградського міськрайонного суду Дніпропетровської області, доктор філософії у галузі права **Ірина ШАПОВАЛОВА**.

**Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної
дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри, протокол – розробника РПНД	Зміст змін	Підпис завідувача
20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			
20__/20__			

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	
Загальна кількість годин:	90	
Рік підготовки:	2023	
Семестр:	7	
Лекції	10	
Семінарські	2	
Практичні	28	
Самостійна робота	25	
Індивідуальні завдання (курсова робота):	25	
Підсумковий семестровий контроль:	Екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація» є:

- загальноосвітня (навчальна) – засвоїти поняття, підстави та принципи застосування кримінального законодавства взагалі, а також актуальні питання застосування приписів кримінального законодавства щодо окремих типів діянь, передбачених КК України, використовуючи знання, отримані під час вивчення Загальної та Особливої частин кримінального права;
- розвивальна – прищепити вміння правильного застосування знань, одержаних під час вивчення кримінального права та інших галузей права, у процесі застосування кримінального законодавства;
- виховна – формувати ціннісні орієнтири відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особи; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненні української держави; формувати у працівників поліції високий рівень правової свідомості та правової культури, професійних та особистісних якостей.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.
- ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.
- ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища

Спеціальні компетентності:

- СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
- СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.
- СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин

національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Пререквізити: Теоретичною базою вивчення дисципліни є попередні навчальні дисципліни: «Кримінальне право», «Адміністративне право», «Кримінальний процес», «Теорія держави та права»..

Постреквізити: Дисципліни, які будуть використовувати результати навчання даного курсу: «Криміналістика», «Досудове розслідування».

Програмні результати навчання:

ПРН1 – Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН3. – Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН4. – Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН5. – Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН6. – Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН10. – Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію

ПРН18. – Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН19. – Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН21. – Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Предмет, загальна характеристика та завдання навчального курсу. Роль та значення курсу для підготовки фахівців правоохоронної діяльності. Система курсу. Задачі курсу. Зміст застосування кримінального законодавства. Визначення поняття кваліфікації кримінальних правопорушень. Підстави кваліфікації кримінальних правопорушень. Юридичне закріплення результатів кваліфікації кримінальних правопорушень. Принципи кваліфікації кримінальних правопорушень. Значення правильної кваліфікації кримінальних правопорушень. Особливості кваліфікації кримінального правопорушення в процесі застосування кримінально-правової норми. Відмежування кримінальних правопорушень у ході кримінально-правової кваліфікації.

Взаємозв'язок курсу з іншими навчальними дисциплінами: кримінальним правом та процесом, криміналістикою, адміністративним правом, цивільним правом, кримінально-виконавчим правом тощо.

ТЕМА 2. КВАЛІФІКАЦІЯ ПОПЕРЕДНЬОЇ КРИМІНАЛЬНО ПРОТИПРАВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення за чинним кримінальним законодавством України.

Готування до кримінального правопорушення, його поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види підготовчих дій. Підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення кримінального правопорушення, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення кримінального правопорушення. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення наміру. «Голий умисел» та його правові наслідки. Відповідальність за готування до кримінального правопорушення за КК України.

Правові наслідки готування до кримінального проступку або злочину, за який статтею Особливої частини КК передбачене покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років або інше, більш м'яке покарання.

Значення готування до вчинення кримінальних правопорушень. Кваліфікація деяких видів готування.

Замах на кримінальне правопорушення, його поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види замаху на кримінальне правопорушення: закінчений та незакінчений; замах на непридатний об'єкт та замах з непридатними засобами. Значення такого розподілу для кваліфікації кримінальних правопорушень Національною поліцією. Відмежування замаху від готування до кримінального правопорушення.

Значення замаху на вчинення кримінальних правопорушень. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення та замаху на

кримінальне правопорушення при альтернативному й неконкретизованому умислі.

Закінчене та незакінчене кримінальне правопорушення. Поняття закінченого кримінального правопорушення. Момент закінчення кримінального правопорушення у складах з матеріальним, формальним та усіченим складом. Значення встановлення конструкції складу кримінального правопорушення при кваліфікації кримінальних правопорушень ..

Добровільна відмова при незакінченому кримінальному правопорушенні та добровільна відмова від доведення кримінального правопорушення до кінця, її поняття та ознаки. Стадії вчинення кримінального правопорушення, на яких можлива добровільна відмова. Підстави усунення кримінальної відповідальності за добровільну відмову від доведення кримінального правопорушення до кінця. Наслідки добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця та їх значення для вирішення органами поліції питання про притягнення особи до кримінальної відповідальності.

ТЕМА 3. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ВЧИНЕНИХ У СПІВУЧАСТІ

Поняття і значення співучасті у кримінальному правопорушенні та її об'єктивні і суб'єктивні ознаки.

Умисна спільна участь декількох суб'єктів кримінального правопорушення у вчиненні умисного кримінального правопорушення. Зміст цієї ознаки та значення при притягненні особи до кримінальної відповідальності в діяльності підрозділів превентивної діяльності та кримінальної поліції.

Суб'єктивні ознаки співучасті. Спільність умислу співучасників.

Особливості інтелектуального моменту умислу співучасників. Питання про можливість одностороннього суб'єктивного зв'язку між співучасниками. Вольовий момент умислу співучасників. Питання про можливість співучасті в кримінальних правопорушеннях, які вчинені з необережності. Відокремлення співучасті від «необережного заподіяння шкоди».

Значення мотиву та мети при вчиненні кримінального правопорушення у співучасті.

Види співучасників та їх визначення в Кримінальному кодексі України. Виконавець та співвиконавець кримінального правопорушення. Організатор кримінального правопорушення. Підбурювач до кримінального правопорушення. Способи підбурювання. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки підбурювання. Пособник кримінального правопорушення. Види пособництва. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки пособництва. Відмежування пособництва від підбурювання.

Кваліфікація дій виконавця. Кваліфікація дій організатора, пособника, підбурювача.

Форми співучасті. Питання про форми співучасті в науці кримінального права. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною

організацією. Кваліфікація дій учасників організованої групи чи злочинної організації.

Призначення покарання співучасникам. Спеціальні питання відповідальності співучасників. Кваліфікація опосередкованого виконавства. Кваліфікація кримінальних правопорушень зі спеціальним суб'єктом. Провокація кримінального правопорушення.

Ексцес виконавця. Види ексцесу виконавця: кількісний та якісний. Кваліфікація кримінальних правопорушень при ексцесі виконавця. Невдале підбурювання та пособництво.

Добровільна відмова співучасників. Добровільна відмова виконавця. Кваліфікація дій інших співучасників при добровільній відмові виконавця. Особливості добровільної відмови підбурювача та пособника.

Поняття причетності до кримінального правопорушення. Види причетності: переховування, неповідомлення, потурання. Кваліфікація причетності до кримінального правопорушення.

ТЕМА 4. ПОМИЛКИ В КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Поняття та види помилок в кримінальному праві.

Юридична помилка, її види і вплив на кримінальну відповідальність. Кваліфікація при юридичній помилці.

Фактична помилка, її види і вплив на вирішення питання про кримінальну відповідальність. Помилка в: об'єкті кримінального правопорушення; предметі кримінального правопорушення; потерпілому; кримінальній протиправності чи непротиправності діяння; причинному зв'язку та у наслідках кримінального правопорушення. Значення помилок в діяльності підрозділів превентивної діяльності та кримінальної поліції.

Кваліфікація кримінальних правопорушень при помилці в об'єкті та предметі. Кваліфікація при помилці в особі потерпілого.

Кваліфікація при помилці причинного зв'язку. Кваліфікація кримінальних правопорушень при помилці в суспільно-небезпечних наслідках.

Випадки, які приєднуються до помилок і помилка щодо особи; відхилення дії чи удару. Кваліфікація посягання при «відхиленні дії».

ТЕМА 5. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРИ КОНКУРЕНЦІЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ

Поняття конкуренції кримінально-правових норм. Види конкуренції. Розмежування конкуренції та колізії.

Поняття загальної та спеціальної норми. Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції загальної та спеціальної норм.

Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції частини та цілого.

Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції кваліфікуючих або пом'якшуючих ознак складів кримінальних

правопорушень. Конкуренція між кваліфікованим і особливо кваліфікованим складами кримінального правопорушення. Конкуренція між привілейованим і кваліфікованим складами кримінального правопорушення. Конкуренція між привілейованим та особливо привілейованим складами кримінального правопорушення.

ТЕМА 6. КВАЛІФІКАЦІЯ МНОЖИННОСТІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.

Поняття множинності кримінальних правопорушень. Соціальна та юридична характеристика множинності кримінальних правопорушень та її значення в діяльності підрозділів превентивної діяльності та кримінальної поліції.

Види множинності кримінальних правопорушень. Загальні правила кваліфікації множинності кримінальних правопорушень.

Одиничне кримінальне правопорушення як структурний елемент множинності кримінальних правопорушень. Види одиничних кримінальних правопорушень: прості та ускладнені одиничні кримінальні правопорушення (триваючі, продовжувані та складні кримінальні правопорушення). Кваліфікація триваючих, продовжуваних і складених кримінальних правопорушень.

Сукупність кримінальних правопорушень та її ознаки. Види сукупності кримінальних правопорушень: ідеальна та реальна сукупність. Відмежування ідеальної сукупності від одиничного кримінального правопорушення. Відмежування сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції норм. Кваліфікація сукупності кримінальних правопорушень.

Повторність кримінальних правопорушень та її ознаки. Види повторності: повторність, не пов'язана із засудженням (фактична повторність) та повторність, пов'язана із засудженням (рецидив). Види фактичної повторності: повторність тотожних, однорідних та різнорідних кримінальних правопорушень. Кваліфікація повторності.

Рецидив кримінального правопорушення: поняття та ознаки. Види рецидиву: загальний, спеціальний, простий, складний (багаторазовий), пенітенціарний, особливо небезпечний. Значення рецидиву в діяльності органів досудового розслідування. Кваліфікація рецидиву кримінальних правопорушень.

ТЕМА 7. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ

Аналіз достатності фактичних обставин скоєння діянь, які підпадають під юридичні ознаки кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Вибір конкретної норми Особливої частини КК (статтю та її частину або пункт) та дослідження її чинності в часі, просторі, за колом осіб. Відмежування кримінальних правопорушень проти життя, здоров'я особи від інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із заподіянням смерті,

тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, створення загрози для життя, здоров'я чи безпеки особи і т.п.

Визначення норм Загальної частини КК, що мають бути застосовані в певних випадках: давність притягнення до кримінальної відповідальності; обставини, що обтяжують або пом'якшують відповідальність; відповідальність неповнолітніх; переховування кримінальних правопорушень; необхідна оборона дії по затриманню кримінального правопорушника, фізичний або психічний примус, виконання наказу або розпорядження; відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені в стані сп'яніння (алкогольного, наркотичного, токсичного) або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції..

Вивчення практики розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень проти життя, здоров'я особи. Тлумачення судової практики по даній категорії кримінальних правопорушень у постановках Пленуму Верховного Суду України та у наукових коментарях до Кримінального кодексу України.

Помилки, що допускаються у судовій практиці при кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Умови звільнення від кримінальної відповідальності, заміна її іншими заходами державного примусу.

ТЕМА 8. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ

Аналіз достатності фактичних обставин скоєння діянь, які підпадають під юридичні ознаки кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

Кваліфікація кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Вибір конкретної норми Особливої частини КК (статтю та її частину або пункт) та дослідження її чинності в часі, просторі, за колом осіб. Відмежування кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи від інших кримінальних правопорушень.

Вивчення практики розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Тлумачення судової практики по даній категорії кримінальних правопорушень у постановках Пленуму Верховного Суду України та у наукових коментарях до Кримінального кодексу України.

Помилки, що допускаються у судовій практиці при кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

ТЕМА 9. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

Аналіз достатності фактичних обставин скоєння діянь, які підпадають під юридичні ознаки кримінальних правопорушень проти чужої (приватної, комунальної та державної) власності.

Кваліфікація кримінальних правопорушень проти чужої (приватної, комунальної та державної) власності. Вибір конкретної норми Особливої частини КК (статтю та її частину) та дослідження її чинності в часі, просторі, за колом осіб. Особливості відмежування відповідних складів кримінальних правопорушень та відмежування кримінальних правопорушень проти власності від інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із заподіянням майнової шкоди.

Визначення норм Загальної частини КК, що мають бути застосовані в певних випадках: давність притягнення до кримінальної відповідальності; обставини, що обтяжують або пом'якшують відповідальність; відповідальність неповнолітніх; переховування кримінальних правопорушень; необхідна оборона дії по затриманню кримінального правопорушника, фізичний або психічний примус, виконання наказу або розпорядження; відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені в стані сп'яніння (алкогольного, наркотичного, токсичного).

Вивчення практики розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень проти власності – джерело удосконалення застосування норм кримінального права. Тлумачення судової практики по даній категорії кримінальних правопорушень у постановках Пленуму Верховного Суду України. Помилки, що допускаються у судовій практиці при кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності.

Умови звільнення від кримінальної відповідальності, заміна її іншими заходами примусового впливу.

ТЕМА 10. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ

Аналіз достатності фактичних обставин скоєння діянь, які підпадають під юридичні ознаки кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Вибір конкретної норми Особливої частини КК (статтю та її частину) та дослідження її чинності в часі, просторі, за колом осіб. Особливості відмежування складів кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності і їх відмежування від інших кримінальних правопорушень.

Кваліфікація попередніх видів кримінально протиправної діяльності; кримінальних правопорушень, вчинених у співучасті та вплив різних форм співучасті на кваліфікацію; при конкуренції кримінально-правових норм; при наявності множинності кримінальних правопорушень.

Визначення норм Загальної частини КК, що мають бути застосовані в певних випадках: давність притягнення до кримінальної відповідальності;

обставини, що обтяжують або пом'якшують відповідальність; відповідальність неповнолітніх; переховування кримінальних правопорушень; необхідна оборона дії по затриманню кримінального правопорушника, фізичний або психічний примус, виконання наказу або розпорядження; відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені в стані сп'яніння (алкогольного, наркотичного, токсичного).

Вивчення практики розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності – джерело удосконалення застосування норм кримінального права. Тлумачення судової практики по даній категорії кримінальних правопорушень у постановках Пленуму Верховного Суду України. Помилки, що допускаються у судовій практиці при кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку.

Умови звільнення від кримінальної відповідальності, заміна її іншими заходами примусового характеру.

ТЕМА 11. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Аналіз достатності фактичних обставин скоєння діянь, які підпадають під юридичні ознаки кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Вибір конкретної норми Особливої частини КК (статтю та її частину) та дослідження її чинності в часі, просторі, за колом осіб. Особливості відмежування складів кримінальних правопорушень та їх відмежування від інших кримінальних правопорушень.

Визначення норм Загальної частини КК, що мають бути застосовані в певних випадках: давність притягнення до кримінальної відповідальності; обставини, що обтяжують або пом'якшують відповідальність; відповідальність неповнолітніх; переховування кримінальних правопорушень; необхідна оборона дії по затриманню кримінального правопорушника, фізичний або психічний примус, виконання наказу або розпорядження; відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені в стані сп'яніння (алкогольного, наркотичного, токсичного).

Вивчення практики розслідування та судового розгляду кримінальних правопорушень проти громадської безпеки – джерело удосконалення застосування норм кримінального права. Тлумачення судової практики по даній категорії кримінальних правопорушень у постановках Пленуму Верховного Суду України. Помилки, що допускаються у судовій практиці при кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Умови звільнення від кримінальної відповідальності, заміна її іншими заходами примусового характеру.

ТЕМА 12. КВАЛІФІКАЦІЯ ОКРЕМИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВОЄННОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Аналіз достатності фактичних обставин скоєння діянь, які підпадають під юридичні ознаки окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України.

Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України. Вибір конкретної норми Особливої частини КК (статтю та її частину) та дослідження її чинності в часі, просторі, за колом осіб. Особливості відмежування складів кримінальних правопорушень та їх відмежування від інших кримінальних правопорушень.

Визначення норм Загальної частини КК, що мають бути застосовані в певних випадках: давність притягнення до кримінальної відповідальності; обставини, що обтяжують або пом'якшують відповідальність; відповідальність неповнолітніх; переховування кримінальних правопорушень; необхідна оборона, дії по затриманню кримінального правопорушника, фізичний або психічний примус, виконання наказу або розпорядження; виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України відповідальність за кримінальні правопорушення, вчинені в стані сп'яніння (алкогольного, наркотичного, токсичного).

Вивчення практики розслідування та судового розгляду окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України – джерело удосконалення застосування норм кримінального права. Тлумачення судової практики по даній категорії кримінальних правопорушень у постановках Пленуму Верховного Суду України. Помилки, що допускаються у судовій практиці при кваліфікації окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України.

Умови звільнення від кримінальної відповідальності, заміна її іншими заходами примусового характеру.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Структура навчальної дисципліни наведена у додатку 1.1., 1.2.
Додатки 1.1, 1.2. (оновлюється щорічно).

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація» передбачено:

- для денної форми навчання – екзамен;
- для заочної форми навчання – залік.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

Критерії оцінювання успішності навчання

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань з кваліфікації, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного кримінального законодавства, теорії кваліфікації кримінальних правопорушень та правозастосовної практики.
4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань з кваліфікації кримінальних правопорушень, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного кримінального законодавства, теорії кваліфікації кримінальних правопорушень та правозастосовної практики.
3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо ; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Курсант, студент, слухач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для кваліфікації кримінальних правопорушень.
0	Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: *екзамени, стандартизовані тести, реферати, есе, інші види індивідуальних та групових завдань.*

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	<i>«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.</i>
83-89		Добре	B	<i>«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.</i>
75-82			C	<i>«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.</i>
68-74		Задовільно	D	<i>«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не мають істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.</i>
60-67			E	<i>«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.</i>
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	<i>«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).</i>
1-34			F	<i>«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.</i>

Метою поточного контролю є перевірка засвоєння знань, умінь і навичок курсантів з кожного окремого модулю дисципліни, в ході якого проводиться систематичний вимір приросту знань і їх корекція. До форм поточного контролю віднесено оцінювання:

- а) рівня знань під час семінарських і практичних занять;
- б) якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Самостійна робота оцінюється у слухачів денної форми навчання не більше 15 балів, у слухачів заочної форми навчання не більше 30 балів.

Індивідуальна робота оцінюється у слухачів денної форми навчання не більше 15 балів, у слухачів заочної форми навчання не більше 10 балів.

За самостійну та індивідуальну роботу здобувач вищої освіти отримує бали після виконання наступних видів завдань, які оцінюються згідно їх складності:

- Написання наукової роботи – 30 балів;
- Участь та перемога в олімпіаді з дисциплін кафедри – 30 балів;
- Стажування здобувачів за напрямками кафедри -30 балів;
- Участь у наукових дослідженнях кафедри – 30 балів;
- Написання та публікації статті у фаховому виданні – 25 балів;
- Написання та публікація тез доповідей на конференції міжнародного та всеукраїнського рівня – 20 балів;
- Написання та публікація тез доповідей регіонального рівня – 15 балів;
- Участь в олімпіаді з дисциплін кафедри – 15 балів;
- Підготовка есе та участь у конкурсі есе – 15 (за перемогу – 30 балів);
- Підготовка та виступ на засіданні наукового гуртка кафедри – 15 балів;
- Участь у науково-практичних заходах з напрямку діяльності кафедри (конференції, семінари, круглі столи тощо) – 15 (опублікування тез- 25 балів);
- Членство в науковому гуртку кафедри – 10 балів;
- Написання реферату або доповіді з дисциплін кафедри – 5 балів;
- Підготовка презентацій з дисциплін кафедри (не більше 5) – 5 балів
- Самостійне опрацювання теоретичних питань – до 5 балів за одне питання.

Підсумковим контролем якості вивчення навчального курсу «Кримінально-правова кваліфікація» є складання екзамену.

**Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання
яких передбачено навчальною дисципліною
(за потребою)**

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ»

Освітній ступінь *бакалавр*
Спеціальність *081 «Право»*

на *2023/2024* навчальний рік

Основні нормативні акти:

- Конституція України;
- акти міжнародного права:

1. Рекомендація СМ / Рес (2019) 1 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо протидії та боротьби з сексизмом від 27 березня 2019 року.

- закони:

1. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>. (Дата звернення 14.08.2023 р.);

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. (Дата звернення 14.08.2023)

- підзаконні акти:

1. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ МВС України від 28.07.2017 № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17>. (Дата звернення 14.08.2023);

2. Про затвердження Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України: Наказ МВС України від 23.05.2017 № 440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-17>. (Дата звернення 14.08.2023);

3. Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>. (Дата звернення 14.08.2023);

4. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>. (Дата звернення 14.08.2023)

- постанови, інші рішення, роз'яснення судів (Конституційного, Верховного):

1. Постанови Пленуму Верховного Суду в кримінальному судочинстві. 6-те вид., допов. і перероб. Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ: Алерта, 2023. 336 с.

Підручники:

1. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина. Вид.9-те, перероб. та допов. Київ: Алерта, 2023. 576 с
2. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник / В.Я. Тацій, В.І. Тютюгін, В. І. Борисов та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Тютюгіна, В. І. Борисова. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. – 584 с
3. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник /В.Я. Тацій,В.І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін. ; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 768 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М.І. Хавронюка. К.:Ваіте, 2019. 288 с.
2. Кваліфікація злочинів у діяльності Національної поліції України : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Литвинова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 448 с.
3. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи навч. посібник / М. І. Панов. Харків: Право, 2019. 248 с.
4. Крайник Г.С. Практикум «Кваліфікація кримінальних правопорушень» для студентів спеціальності 081 «Право» історичного факультету Житомирського державного університету імені Івана Франка. Житомир : Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2022. 68 с.
5. Людвік В. Д. Кваліфікація кримінальних правопорушень, підслідних Національній поліції : метод. рек. до практичної підготовки курсантів факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування / В. Д. Людвік, В. С. Березняк. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. – 76 с.
6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За заг. ред. Копотуна І. М. Київ: «К Н Т», 2023. 932 с.
7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України Станом на 20 січня 2018 року. [текст] / За заг.ред. Глуцька В.В. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2018. 784 с.
9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Грищук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
10. Основи кваліфікації злочинів : навч. посіб. / [М. І. Панов, І. О. Зінченко, О. О.Володіна та ін.] ; за заг. ред. М.І. Панова. Харків : Право, 2019.

378 с.

11. Сопілко І.М. Теоретичні основи кваліфікації кримінальних правопорушень: навч. посібник Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. 188 с.

12. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації : лекції Харків : Право, 2018. 368 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Гузоватий О.І. Кримінальна відповідальність за незаконне збагачення в Україні та деяких зарубіжних країнах : монографія. Дніпро : ДДУВС, 2018. 260 с.

2. Каторкін Р.А. Кримінальна відповідальність за ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу : монографія. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2022. 268 с.

3. Кримінальна відповідальність за незаконний обіг зброї / кол. авт.; ред. С.А. Шалгунова. Дніпро : ДДУВС, 2020. 364 с.

4. Мислива О.О. Кримінально-правова характеристика та запобігання незаконній діяльності у сфері трансплантації : монографія. Дніпро: ДДУВС, 2019. 220 с.

5. Мовчан Р.О. «Воєнні» новели Кримінального кодексу України: правотворчі та правозастосовні проблеми: монографія. Київ: Норма права, 2022. 244 с.

6. Оксаніченко А.С. Поняття злісності за кримінальним правом України. Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 184 с.

7. Орловський Р. С. Теоретичні та методологічні проблеми інституту співучасті у кримінальному праві України : монографія. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2019. 624 с.

8. Шаблистий В. В. Кримінальна відповідальність за дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань : монографія. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2018. 152 с.

9. Шаблистий В. В. Кримінальна відповідальність за ухилення від призову за мобілізацією : монографія. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2019. 136 с.

10. Шаблистий В.В. Тілесне ушкодження як злочин проти життя та здоров'я людини за кримінальним правом України : монографія Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. 164 с.

11. Пономаренко Ю. А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень : монографія / Ю. А. Пономаренко; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого; [наук. консультування і передм. Ю. В. Баулін]. – Харків : Право, 2020. – 720 с.

12. В'юник М. В. Кримінально-правове регулювання в Україні: реалії та перспективи (аналітичні матеріали) / М. В. В'юник, М. В. Карчевський, О. Д. Арланова ; упоряд. Ю. В. Баулін ; Коміс. з питань прав. реформи, Робоча група з розвитку кримін. права. – Харків : Право, 2020. – 212 с.

13. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика у сфері регулювання заходів безпеки : монографія. Харків : Право, 2020. 328 с.

Інші джерела:

1. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох]; За

заг. ред. А. А. Музики. К.: «Центр учбової літератури», 2017. 915 с.

2. В.Е. Беляневич, О.А. Беляневич. Наукові висновки щодо застосування норм права та судова практика Верховного Суду 2018-2020 років. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 460 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> (офіційний портал Верховної Ради України)
2. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws> (офіційний веб-сайт Верховної ради України).
3. <http://www.court.gov.ua> (офіційний сайт Судової влади України).
5. <http://reyestr.court.gov.ua> (єдиний державний реєстр судових рішень).
6. <http://mvs.gov.ua> (офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України).
7. <https://www.npu.gov.ua> (офіційний веб-сайт Національної поліції України).
8. <https://supreme.court.gov.ua> (офіційний сайт Верховного суду).
9. <https://www.gp.gov.ua> (офіційний сайт Генеральної прокуратури України).

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри кримінального права та кримінології ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції, протокол від «29» серпня 2023 № 2.

**Завідувач кафедри
кримінального права та кримінології
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції
підполковник поліції**

Василь БЕРЕЗНЯК

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ»

Освітній ступінь *бакалавр*
Спеціальність **081 «Право»**

на **2023 / 2024** навчальний рік

Форма навчання: ДЕННА

Обсяг: 3 кредити ЄКТС (**90** годин)

*Навчально-науковий інститут права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції*

Курс 4

Група ДР-041-ДР-045, СР-041-042

№ теми (згідно з РПНД)	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				С/Р та І/Р
			Всього	Лекції	С/З	П/З	
1.	Теорія і практика кваліфікації кримінальних правопорушень	8	4	2	2		4
2.	Кваліфікація попередньої кримінально протиправної діяльності	10	6	2		4	4
3.	Кваліфікація кримінальних правопорушень вчинених у співучасті	10	6	2		4	4
4.	Помилки в кваліфікації кримінальних правопорушень	8	4	2		2	4
5.	Кваліфікація кримінальних правопорушень при конкуренції кримінально-правових норм	8	4	2		2	4
6.	Кваліфікація множинності кримінальних правопорушень	8	4			4	4
7.	Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи	8	4			4	4
8.	Кваліфікація кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	6	2			2	4
9.	Кваліфікація кримінальних правопорушень проти власності	8	4			4	4
10.	Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності	4					4
11.	Кваліфікація кримінальних	4					4

	правопорушень проти громадської безпеки						
12.	Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень проти воєнної безпеки України	8	2			2	6
	<i>Разом за семестр</i>	90	40	10	2	28	50
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>Екзамен</i>					

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри кримінального права та кримінології ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції, протокол від «29» серпня 2023 № 2.

**Завідувач кафедри
кримінального права та кримінології
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції
підполковник поліції**

Василь БЕРЕЗНЯК